

количественные показатели рефлексивно-оценочного компонента профессиональной деятельности коррекционных педагогов. Рефлексивно-оценочный критерий профессиональной подготовки логопедов включает совокупность двух компонентов: коррекционно-рефлексивного и рефлексивно-ценностного. Определены параметры оценки и обоснована необходимость повышения уровней самоанализа и самоконтроля. Экспериментально изучено состояние сформированности рефлексивно-оценочной деятельности логопедов и определены уровни. Анализ полученных экспериментальных данных свидетельствует о преимущественно низком уровне сформированности рефлексивно-оценочной деятельности среди будущих логопедов и среднем и низком среди работающих логопедов. Особое внимание уделяется определению и характеристике условиям повышения коррекционного процесса. Установлено, что рефлексивно-оценочная деятельность связана с обобщающе-итоговой диагностикой уровня сформированности необходимых знаний, умений и навыков будущего логопеда, составляющих сущность его профессиональной компетентности и мировоззрения педагога-гуманиста, как основы эффективности коррекционно-педагогического процесса.

Ключевые слова: рефлексия, оценка, критерии и показатели, профессиограмма, профессиональная подготовка логопеда.

Pakhomova N.G. Reflexive-evaluation activities in the context of the efficiency of correctional and pedagogical process.

The article described reflective-evaluative bases of professional work of speech therapists. The essence of the concept of 'reflection' is disclosed. Analyzed the profессиogram of speech therapist. Considered the qualitative and quantitative indicators reflective-assessmentive component of the professional activity of correctional educators. Reflexive-evaluation criterion of professional training speech therapists includes a combination of two components: a correctional - reflective and reflexive-valuable. Evaluation parameters are defined and the need for increased levels of self-awareness and self-control are identified. Experimentally studied the state of formation of reflexive - assessment activities of speech therapists and the levels are defined. Analysis of the experimental data testifies predominantly low level of formation of reflexive - assessment activities of future speech therapists and medium and low of working speech therapists. Particular attention is paid to the identification and characteristic of the conditions of improving correctional process. Established that the reflective-assessment activities associated with the generalizing- final diagnosis of -level of formation of the necessary knowledge and skills of the future speech therapist, constituting the essence of his professional competence and teacher-humanist outlook as the basis of the efficiency of correctional - pedagogical process.

Keywords: reflection, evaluation, measures and indicators, profессиogram, training of speech therapists.

Стаття надійшла до редакції 15.09.2014 р.

Статтю прийнято до друку 16.09.2014 р.

УДК 37.016:81367=161.2

**ДИДАКТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЗНАТЬ ПРО СИНТАКСИС
В ПОЧАТКОВОМУ КУРСІ УКРАЇНСЬКА МОВА В ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ТА СПЕЦІАЛЬНИХ ШКОЛАХ**

Пімськова К.О.

Зміни в соціально-політичному житті та реформування освіти в Україні, що є вимогою часу, знайшли своє відображення в законодавчих та державних документах, зокрема Законі про освіту, Державній національній програмі «Освіта» (Україна XXI століття), Державній національній програмі «Діти України» та Концепції мовної освіти.

У державному стандарті початкової освіти з української мови для 1-4 класів визначено основну змістову лінію – комунікативну, яка передбачає розвиток усного та писемного мовлення учнів, вміння користуватися мовою як засобом спілкування, пізнання, впливу. Мета викладання мови полягає у підвищенні теоретичного й методичного рівнів навчання рідної мови в початковій школі, у формуванні в учнів уміння будувати висловлювання в межах доступних для них тем і типів текстів, у збагаченні словникового запасу молодших школярів, що є одним із основних напрямів розвитку мовлення.

Курс української мови – важлива складова частина загального змісту початкової освіти, оскільки знання рідної мови є основним засобом реалізації власних потреб, запорукою успішної пізнавальної діяльності та засвоєння знань з шкільних дисциплін, разом з тим він є окремим навчальним предметом з сумою знань про мову. Основна мета курсу – дати певний обсяг знань про мову та мовленнєві вміння, забезпечити мотивацію навчання рідної мови, розвиток і вдосконалення вмінь і навичок усного й писемного мовлення. Початковий курс української мови є пропедевтичним стосовно систематичного курсу, який вивчається в середній ланці загальноосвітньої школи. Основними завданнями початкового навчання є формування в молодших школярів умінь усвідомлено говорити й писати, збагачення мовлення, надання початкових відомостей з мови, розвиток уваги й інтересу до мовлення (свого й чужого), розширення уявлень про навколишню дійсність, сприяння загальному розвитку учнів.

Отже, серед системи знання про мову, сформованість синтаксичних знань і умінь складають основи успішності оволодіння новими знаннями та комунікативною діяльністю в цілому, що пов'язано з формуванням

життєво необхідних і соціально істотних комунікативно-мовленнєвих навичок і вмінь сприймати і продукувати висловлення (тексти). Практика свідчить, що формування зазначених комунікативно-мовленнєвих навичок і вмінь сприяє становленню комунікативного ядра особистості й підвищує якість висловлення як продукту усної мовленнєвої діяльності, є візитною картою дитини, що інформує про рівень її сформованості як мовної особистості.

Незважаючи на широке коло досліджень в області синтаксичного аналізу (Ф. Буслаєв, Ф. Фортунатов, К. Ушинський, Д. Овсяніко-Куліковський, О. Пешковський, І. Ковтунова, В. Бабайцева, С. Крючков, Л. Максимов, В. Фурашев, Н. Валгіна, О. Діброва та ін.) і методики її вивчення в школі (О. Алфьоров, М. Поздняков, О. Текучев, Л. Федоренко, О. Дудніков, Г. Фірсов, А. Єремєєва та ін.), він все ще залишається найбільш складним етапом роботи не тільки для учнів, а й для вчителя, особливо в процесі навчання дітей із порушеннями мовлення.

Шкільний курс синтаксису російської мови ґрунтується на свідомому ставленні учнів до функціональних потенцій синтаксичних засобів мови і способів їх реалізації в мовленні (О. Купалова), презентації навчального матеріалу в комунікативному аспекті (Л. Давидюк), засвоєнні синтаксичних понять в умовах, наближених до природної комунікації (В. Капінос), розумінні синтаксису не як статичної системи одиниць, а як єдності форми, значення і функції, що забезпечують успішну комунікативну діяльність людини (Г. Золотова, Г. Дружиніна, Г. Михайловська, Н. Онипенко та ін.).

У працях українських учених-методистів розроблена методика вивчення синтаксису в діяльнісному аспекті (В. Мельничайко, М. Пентилюк, К. Плиско, Г. Шелехова та ін.), упроваджено в навчальний процес функціонально-стилістичний принцип вивчення матеріалу з синтаксису (П. Кордун, О. Кулик, С. Омельчук, М. Пентилюк, К. Плиско та ін.), розроблена система вправ із розвитку мовлення учнів у процесі вивчення синтаксису (В. Мельничайко, С. Омельчук, К. Плиско та ін.). Науково-методичні праці українських дослідників спрямовують роботу вчителя на комунікативно-діялісну основу і висувають на перший план діялісний аспект мови й інтеграцію різноманітних дій, пов'язаних із процесом спілкування.

Менше уваги приділено комунікативно спрямованому вивченню синтаксису в практиці навчання рідній мові дітей із порушеннями мовлення. Окремі питання теорії й практики навчання і виховання дітей із тяжкими порушеннями мовлення знайшли відображення в працях Л. Бартенєвої, В. Коломієць, С. Коноплястої, І. Марченко, Т. Сак, Є Собонович, В. Тарасун, В. Тищенко, Н. Чередніченко, Т. Швалюк, Г. Чиркіної, М. Шеремет та ін., однак актуальний залишається питання формування знань про синтаксис в учнів початкових класів в умовах корекційного та інклюзивного навчання.

Проаналізуємо діюче в Україні програмно-методичне забезпечення корекційної та інклюзивної освіти, зокрема програми загальноосвітніх навчальних закладів і загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

Чинні програми структуровані за основними змістовими лініями, представленими в Державному стандарті. Початковий курс української мови є пропедевтичним стосовно систематичного курсу української мови, який вивчається в середній ланці загальноосвітньої школи. Основними завданнями початкового навчання є: формування в учнів зв'язного, розгорнутого, усного мовлення, що відповідає нормам сучасної української літературної мови; опанування учнями знань про мову як найважливіший засіб комунікації та пізнання; оволодіння учнями навичок правильного виразного, усвідомленого читання та письма за фонетичним та частково за морфологічним, традиційним та іншими принципами орфографії; залучення учнів до скарбниць духовності і культури, літературних надбань українського народу і народів світу; виховання громадянськості, патріотизму, національної самосвідомості [1-1].

Програми з української мови для підготовчих і 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення складається з таких частин: усне навчання мови; початкове навчання читання і письма, розвиток мовлення; правопис, розвиток мовлення; читання, розвиток мовлення. Основними завданнями навчання у перший період є: розвиток умінь розуміти усне мовлення і розмовляти; розширення і активізація словникового запасу учнів; засвоєння школярами синтаксичних конструкцій; формування і розвиток окремих мовних умінь, насамперед тих, які пов'язані зі звуковою стороною мовлення.

На етапах навчання учні уточнюють окремі відомості про особливості діалогічного і монологічного мовлення, про зв'язне висловлювання. Завдання цих етапів розвитку мовлення – формувати у школярів вміння користуватися не тільки простими і непоширеними реченнями, а й складними, закріплювати навички і вміння вживати різні конструкції простого і складного речень у зв'язному мовленні.

Особлива увага наголошується на навчанні учнів використовувати при побудові речень більшої кількості членів речень і виражати складніші відношення і зв'язки об'єктивної дійсності, передавати враження за допомогою інтонацій, порядку слів у реченні. Учні повинні вміти утворювати складні речення із простих, складати прості речення з однорідними членами. Перехід до розгорнутих зв'язних висловлювань можливий лише за високого рівня розвитку розгорнутого мовлення.

Водночас формувати у школярів вміння зв'язно і послідовно висловлюватися необхідно з перших кроків навчання. Слід вчити їх навичок і вміння оформляти окремі закінчені думки. Програмою передбачено оволодіння уміннями логічно пов'язувати два-три речення і чотири-п'ять речень, які передають послідовність дії в часі, виражаючи причинно-наслідкові зв'язки.

У подальшому ускладнюється зміст висловлювань і збільшується їх обсяг. Учні оволодівають уміннями будувати висловлювання на навчально-побутову тему, описувати добре відомі предмети, передавати зміст картин – спочатку за запитаннями вчителя, а потім самостійно, використовуючи спочатку план, а потім і без нього. У програмі зазначається необхідність того, щоб самостійність висловлювання учнів із класу в клас зростала.

Значна увага при цьому має бути приділена розвитку вміння встановлювати за питаннями зв'язок слів у реченні, знаходити головні і другорядні члени речення. Слід мати на увазі, що це важливо не тільки для формування граматичних навичок, а й для розвитку вміння розуміти смислові зв'язки в реченні. У розділі програми «Речення» вказано зміст роботи з розвитку мовлення, який здійснюється протягом року.

Програма з української мови 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення структурована за такими розділами [1]: навчання грамоти; мовленнєва змістова лінія; мовна змістова лінія; соціокультурна змістова лінія; діяльнисна змістова лінія. Лише в розділі «мовна змістова лінія» зазначається, що навчальні досягнення молодших школярів з мови оцінюються не стільки за знаннями про мову, скільки за мовними вміннями: будувати речення, різні за структурою (прості і складні, з однорідними членами речення, звертанням та ін.), за метою висловлювання та інтонацією; уміння правильно утворювати форми слова і будувати словосполучення; дотримуватися норм лексичної сполучуваності, норм вимови, наголошування слів. Текст і речення, як одиниці синтаксису вивчаються впродовж всього навчання в початкових класах.

Таким чином, програми з української мови побудовані на основі концептуального принципу розміщення матеріалу, при якому одна й та ж тема вивчається протягом декількох років із поступовим нарощуванням знань. Концентричне розташування матеріалу дає можливість розчленовувати складні синтаксичні поняття й уміння на складові елементи й кожний відпрацьовувати окремо. У результаті поступово збільшується кількість зв'язків, що лежать в основі поняття «синтаксична система», розширюється мовна й мовленнєва база для відпрацьовування вмінь і навичок. Концентризм програми створює умови для постійного повторення раніше засвоєного матеріалу. Відтак, цілком закономірно, що впродовж підготовчого і 1-4 класів молодшими школярами в певній послідовності, з поступовим ускладненням та розширенням обсягу матеріалу вивчається текст, речення і слово.

Отже, український синтаксис вивчається впродовж усього періоду початкового навчання і в загальноосвітній, і в спеціальній школах, проте найбільше навантаження припадає на другий клас, що підтверджується розподілом часу, який відводиться програмою на опрацювання розділу «мовна змістова лінія». Так із 179 годин відведених на вивчення розділу «мовна змістова лінія» в другому класі 83 години (46,4%) передбачено для вивчення слова, речення і тексту та формування відповідних практичних умінь і навичок учнів початкових класів.

Авторитетними вітчизняними і зарубіжними вченими (Р. Левіна, Л. Спірова, В. Тарасун, Н. Чередніченко, М. Шевченко, М. Шеремет та ін.) доведено, що молодші школярі з тяжкими порушеннями мовлення суттєво відрізняються від своїх однолітків без вад мовлення за багатьма показниками: у зазначеній категорії дітей фіксується недостатня стійкість уваги, обмежені можливості її розподілу при відносно збереженій логічній пам'яті, у дітей-логопатів знижена вербальна пам'ять, порушено запам'ятовування, учні забувають складні інструкції, послідовність завдань. Відхилення та порушення мовленнєвого розвитку негативно впливають на формування особистості дитини, певним чином позначаються на процесах її соціальної адаптації, а також на засвоєнні змісту шкільної програми.

Інтегрування дітей з порушеннями психофізичного (зокрема мовленнєвого) розвитку до загальноосвітнього простору України, як один з напрямів гуманізації всієї системи освіти, що відповідає пріоритетам державної політики вимагає переорієнтації навчальних програм з урахуванням індивідуальних навчально-пізнавальних і мовленнєвих можливостей таких дітей, здійсненні стимулювання їх досягнень у різних сферах діяльності. Нажаль чинні програми не повною мірою відповідають умовам інклюзивного навчання. За дослідженнями науковців-дефектологів, неповноцінна мовленнєва діяльність накладає відбиток на формування навчальних умінь та навичок, що виявляється у відхиленнях психофізичного розвитку таких дітей. У зв'язку з цим, виникає необхідність удосконалення цього розділу аналізованих програм для навчання учнів із тяжкими порушеннями мовлення, або розробці спеціальних програм і навчально-методичного забезпечення з формування знань про синтаксис в зазначеній категорії дітей в умовах інклюзивного навчання.

Аналіз навчально-методичної літератури, програмно-методичного забезпечення корекційної та інклюзивної освіти, зокрема чинних програм з української мови для початкових класів загальноосвітніх шкіл і

загальноосвітніх шкіл для дітей з ТПМ підтвердив необхідність організації спеціального навчання з формування знань про синтаксис в учнів з тяжкими порушеннями мовлення на уроках української мови. Таким чином, виникає необхідність вивчення стану та особливостей сформованості знань про синтаксис учнів початкових класів з ТПМ з метою визначені ефективних методів і прийомів корекційної роботи.

Література

1. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою. 1-4 класи. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013. – 392 с. (М. С. Вашуленко (керівник), К. І. Пономарьова, О.Ю.Прищеп, В. О. Мартиненко, С. О. Караман, Н. І. Луцько). 2. Програма з української мови для 2-4 класів загальноосвітніх шкіл для дітей із тяжкими порушеннями мовлення. – К.: Видавництво «Неопалима купина», – 2006. Ч. 1. – 360 с. (М. К. Шеремет (керівник), В. В. Тищенко, Е.А. Данілавічюте). 3. Програма з української мови для загальноосвітньої школи для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (підготовчий – 1 класи). – К.: Видавництво «Початкова школа. – 2005 р. – 224 с. Програми підготували: М.К.Шеремет, В.В.Тарасун, І.В.Дмитрієва, Л.О.Куненко, Б.Г.Шеремет, Н.М.Компанець, Н.О.Гаврилова, Є.Л.Якобчук, З.В.Зубатенко, К.І.Каченко.

References

1. Navchalni programi dlya zagalnoosvitnih navch. zakl. iz navchannyam ukrayinskoyu movoyu. 1-4 klasi. – K.: Vidavnychiy dim «Osvita», 2013. – 392 s. (M.S. Vashulenko (kerivnik), K. I. Ponomarova, O.Y.Prischepa, V. O. Martinenko, S. O. Karaman, N. I. Lunko). 2. Programa z ukrayinskoyi movu dlya zagalnoosvitnoyi shkoli dlya ditey z tyazhkimu porushennyamu movlennya (pidgotovchiy – 1 klasu). – K.: Vudavnitstvo «Pochatkova shkola», – 2005 p. – 224 s. Programy pidgotovalu: M.K.Sheremet, V.V.Tarasun, I.V.Dmitrieva, L.O.Kunenکو, B.G.Sheremet, N.M.Kompanets, N.O.Gavrilova, E.L.Yakobchuk, Z.V.Zubatenko, K.I.Kachenko. 3. Programa z ukrayinskoyi movu dlya 2-4 klasiv zagalnoosvitnih shkil dlya ditey iz tyazhkimu porushennyamu movlennya. – K.: Vudavnitstvo «Neopalima kupina», – 2006. Ch. 1. – 360 s. (M. K. Sheremet (kerivnik), V. V. Tischenko, E.A.Danilavichyute).

Піменова К.О. Дидактичні основи формування знань про синтаксис в початковому курсі українська мова в загальноосвітніх та спеціальних школах.

В статті розглядається дидактичні основи формування знань про синтаксис в учнів початкових класів з тяжкими порушеннями мовлення. Визначено мету викладання української мови в початковій школі. Охарактеризовано основні завдання початкового навчання. Здійснено аналіз теоретичних вітчизняних та зарубіжних джерел в області синтаксису.

Особлива увага приділяється вивченню діючого в Україні програмно-методичного забезпечення. У статті розглянуто етапи вивчення синтаксису на уроках української мови. Визначено обсяг знань, умінь і навичок, якими повинні оволодіти учні початкової школи з тяжкими порушеннями мовлення під час вивчення вищезазначеного курсу. Наголошується на необхідності збільшення самостійності висловлювань із класу в клас. Описано зміст Програми з української мови 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення. Охарактеризовано основні принципи розміщення матеріалу в програмі з української мови для дітей з ТПМ. Зазначено, що Програма побудована на основі концентричного принципу розміщення матеріалу, при якому одна й та ж сама тема вивчається протягом декількох років із поступовим нарощуванням знань. Автором зроблено акцент на важливості подальших наукових дослідженнях у цьому напрямку.

Ключові слова: синтаксис, учні з тяжкими порушеннями мовлення, програма з української мови

Пименова Е.О. Дидактические основы формирования знаний о синтаксисе в начальном курсе украинского языка в общеобразовательных и специальных школах.

В статье рассматриваются дидактические основы формирования знаний о синтаксисе учащихся начальных классов с тяжелыми нарушениями речи. Определена цель преподавания украинского языка в начальной школе. Охарактеризованы основные задачи начального обучения. Осуществлен анализ теоретических отечественных и зарубежных источников в области синтаксиса.

Особое внимание уделяется изучению действующего в Украине программно-методического обеспечения.

В статье рассмотрены этапы обучения синтаксиса на уроках украинского языка. Определен объем знаний, умений и навыков, которыми должны овладеть учащиеся начальной школы с тяжелыми нарушениями речи при изучении вышеуказанного курса. Отмечается необходимость увеличения самостоятельности высказываний из класса в класс. Описаны содержание Программы по украинскому языку 1-4 классов специальных общеобразовательных учреждений для детей с тяжелыми нарушениями речи. Охарактеризованы основные принципы размещения материала в программе по украинскому языку для детей с ТНР. Указано, что Программа построена на основе концентрического принципа размещения материала, при котором одна и та же тема изучается в течение нескольких лет с постепенным наращиванием знаний. Автором сделан акцент на важность дальнейших научных исследований в этом направлении.

Ключевые слова: синтаксис, ученики с тяжелыми нарушениями речи, программа по украинскому языку

Pimienova K.O. Didactic guidelines for the development of knowledge about the syntax in the primary course of ukrainian language in secondary and special schools.

The article shows the didactic guidelines for the development of knowledge about the syntax of elementary school pupils with severe speech disorders. Stated purpose of teaching the Ukrainian language in elementary school. The basic objectives of primary education are described here. The domestic and foreign theoretical sources in the syntax are analysed in this article.

Particular attention is paid to the current program in Ukraine. The article deals with the study of syntax stages in Ukrainian language lessons. Defined body of knowledge and skills that pupils must know the elementary school with severe speech disorders while studying the above course. The need for increasing independence statements from class to class. The article describes the

contents of the program of the Ukrainian language in grades 1-4 special secondary schools for children with severe speech disorders. The basic principles of the material in the Ukrainian language program for children with SSD are characterized there. It is noted that the Programme is based on the principle of concentric placement of the material in which one and the same topic studied for several years with a gradual build-up of knowledge. Autor's emphasis is placed on the importance of future research in this direction.

Keywords: syntax, pupils with severe speech disorders, program of the Ukrainian language

Стаття надійшла до редакції 26.09.2014 р.

Статтю прийнято до друку 29.09.2014 р.

Рецензент д.п.н., проф. Шеремет М.К.

УДК: 376-053.4.-056.264

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ЛОГОПЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ У МЕРЕЖІ СПЕЦІАЛЬНИХ ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДЛЯ ДІТЕЙ З ТЯЖКИМИ ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ

Пінчук Ю.В.

кандидат педагогічних наук, доцент

Наукові дослідження в галузі корекційної педагогіки довели, що найбільш сприятливим для розвитку мовлення дитини є ранній і дошкільний вік. Тому винятково важливого значення набуває раннє виявлення мовленнєвого недорозвинення у дитини та своєчасна організація адекватного педагогічного і корекційного впливу на подальше її подальше становлення і розвиток мовлення. Практика показує, що рання корекція мовлення дозволяє значною мірою попередити шкільні труднощі, які виникають у дітей із тяжкими порушеннями мовлення.

Цим пояснюється необхідність широкої розгалуженої системи логопедичної допомоги саме у закладах дошкільної освіти. Корекційно-виховна робота з дітьми дошкільного віку з порушеннями мовлення призводить до значної їх компенсації.

На необхідність створення системи дошкільної логопедичної допомоги на базі дошкільних навчальних закладів вказували видатні дефектологи ще у 20-30 роках ХХ ст. Н.О. Власова і Ф.А. Рау. В подальшому це питання ґрунтовно досліджувалася багатьма вченими, серед яких особливо слід відзначити Р.Є Левіну (1969) та її учнів. Зокрема Р.Є Левіна запропонувала психолого-педагогічну класифікацію мовленнєвих порушень, на основі якої і до сьогодні відбувається комплектування груп у дошкільних закладах. Серед українських вчених, які вивчали організаційні питання дошкільної логопедичної допомоги, слід виділити Т.Л. Берник, С.І. Корнева, О.Е.Шевченко (історичні аспекти проблеми), З.П. Ленів, М.В. Лепетченко, Н.В. Манько, І.В. Мартиненко, І.С.Марченко, Ю.В. Рібцун, В.В. Тищенко, Т.М. Швалюк, М.К. Шеремет та ін.(науково-методичні напрямки дослідження).

В Україні логопедичні послуги для дошкільників надаються в спеціальних дошкільних закладах компенсуючого типу для дітей з ТПМ, у спеціальних групах при загальноосвітніх закладах та на дошкільних логопунктах.

На сьогодні спеціальним дитячим садкам належить провідна роль у вихованні та розвитку дошкільників з вадами мовлення. Під керівництвом логопедів тут відбувається подолання і компенсація мовленнєвого недорозвинення та усунення вторинних психічних відхилень у розвитку дітей.

В освітній системі спеціального дошкільного закладу вагоме місце посідає логопедичний корекційно-педагогічний вплив. Він спрямований на усунення мовленнєвого дефекту у дітей, а також на попередження можливих труднощів у процесі шкільного навчання (підготовка до навчання грамоти, профілактика дисграфії, вдосконалення пізнавальних процесів і забезпечення особистісної готовності до навчання в школі).

Досягнення мети навчання і корекції забезпечується постановкою широкого кола освітніх, виховних, корекційних і розвиваючих завдань, вирішення яких здійснюється логопедами та вихователями на спеціальних індивідуальних і фронтальних заняттях, а також завдяки створенню єдиного мовного режиму в дитячому садку (контроль за мовленням дітей протягом усього дня).

Планування і змістовне наповнення корекційного навчання визначається програмами, методичними матеріалами та будується з урахуванням віку дітей, профілю групи та індивідуальних проявів мовленнєвого дефекту. Створення спеціальних логопедичних груп, організація та проведення логопедичної роботи в них здійснюються в кілька етапів:

- відбір і комплектування груп;
- комплексне обстеження дітей;
- здійснення процесу навчання;